

Bulletin slovenskej advokácie

POZVÁNKA

Nemecko-česko-
slovenské
advokátske fórum

30. a 31. 10. 2015

K prípustnosti
odvolania proti
rozhodnutiu o povinnosti
zložiť preddavok
na trovy konania

Nad rozhodnutím
všeobecných súdov
o odovzdaní

Restoratívna justícia
ako aktuálna výzva
pre trestný systém
a niektoré
možnosti inšpirácie

AKTUÁLNE

- 2 **ROZHOVOR**
Meradlom konania právnikov by mala byť spravodlivosť

DISKUSIA

- 3 Rekodifikácia európskeho nariadenia
o insolvenčnom konaní
5 Nahradenie vyhlásenia vôle v správnom súdnictve
JUDr. Jozef Kubala
9 Pozvánka na bedmintonový turnaj

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

- 10 K prípustnosti odvolania proti rozhodnutiu o povinnosti
zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a OSP. II. časť
JUDr. Ľuba Berezňaninová, Dip. Mgmt.
22 Nad rozhodnutím všeobecných súdov o odovzdaní
Mgr. Simona Klučiarová
27 Restoratívna justícia ako aktuálna výzva pre trestný systém
a niektoré možnosti inšpirácie
JUDr. Štefan Zeman

JUDIKATÚRA

- 38 Rozvod manželov a právomoc súdov
vo veciach vyživovacej povinnosti
40 Zmluva o poskytovaní právnych služieb
v kontexte smernice č. 93/13/EHS
o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

ADVOKÁCIA

SAK

- 42 Zachovávanie slušnosti vo vzťahu k iným právnickým
profesiám – zákonnosť dôkazov v disciplinárnom konaní
45 Pýta(j)te sa predsedníctva

ZAHRANIČIE

- 46 Povinnosť advokáta zachovávať mlčanlivosť
49 Aktuálny vývoj legislativy a judikatury EU v oblasti práva
verejných zakázek a vliv na českou právnú úpravu
(Pozvánka na seminár)
50 Nemecko-česko-slovenské advokátske fórum (Pozvánka)
51 AIJA usporiadala jarnú konferenciu v Antverpách
52 *Bulletin advokacie* prináša...

ZAÚJÍMAVOSTI

LITERATÚRA

- 54 Zákon o priestupkoch. Komentár
JUDr. Michal Maslen, PhD.
55 Právnicki práva zbavení. *Perzekúcie židovských právnikov
na Slovensku v rokoch 1938 – 1945*
JUDr. Rudolf Manik, PhD., MBA, MHA
58 Za Jankom Smetanom

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

určite ste sledovali priebeh prác na rekodifikácii civilného procesného práva. Vzhľadom na aktuálnosť tejto témy sme na stránkach Bulletinu vytvorili osobitnú rubriku o reforme občianskeho procesného práva s cieľom vytvoriť priestor na diskusiu a pripomienky advokátskej obce k pripravovaným zmenám.

Nové kódexy uzreli svetlo sveta 21. mája 2015, kedy Národná rada Slovenskej republiky schválila Civilný sporový poriadok, Civilný mimosporový poriadok a Správny súdny poriadok. S účinnosťou od 1. júla 2016 nahradia súčasný Občiansky súdny poriadok.

Slovenská advokátska komora si uvedomuje, že okrem samotnej právnej úpravy je pre aplikáciu nevyhnutná dôsledná príprava na novú právnu úpravu všetkých, ktorí sa na súdnom konaní zúčastňujú. V oblasti svojej pôsobnosti preto komora pripravila vzdelávacie podujatia určené advokátom, ktoré budú lektorovať členovia rekodifikačnej komisie podieľajúci sa na príprave nových procesných právnych predpisov.

Podujatia sú rozdelené do regiónov. Prvý seminár sa konal v auguste v Bratislave za účasti 200 záujemcov. Ďalšie semináre sa uskutočnia v nasledovnom harmonograme:

- **15. – 17. októbra 2015**
v Hoteli Dixon v **Banskej Bystrici**,
- **29. – 31. októbra 2015**
v Hoteli Polom v **Žiline**,
- **12. – 14. novembra 2015**
v Hoteli Gate One v **Bratislave**,
- **19. – 21. novembra 2015**
v Hoteli Golden Royal v **Košiciach**.

Bližšie informácie o podujatiach, o možnosti prihlásenia sa a o účastníckom poplatku bude komora uverejňovať prostredníctvom svojej webstránky www.sak.sk a prostredníctvom ostatných komunikačných prostriedkov.

Vzdelávacie kolégium SAK

Európskeho portálu elektronickej justície. V tejto súvislosti prijme Európska komisia, prostredníctvom vykonávacích aktov, najneskôr do 26. 6. 2019 potrebné opatrenia v zmysle čl. 25 ods. 2 nariadenia. Pre úplnosť je vhodné uviesť, že už v júli 2014 oznámila Komisia spustenie pilotnej schémy prepojenia insolvenčných registrov niektorých členských štátov

(Česká republika, Estónsko, Holandsko, Nemecko, Rakúsko, Rumunsko a Slovinsko).

Znenie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní (prepracované znenie) je v slovenskom jazyku dostupné na internetovej stránke <http://eur-lex.europa.eu>. ■

Nahradenie vyhlásenia vôle v správnom súdnictve

Správa katastra je oprávnená a povinná povoliť vklad dohody o vydaní nehnuteľností uzavretej podľa zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam aj bez prejavu vôle a podpisu povinnej osoby, ak tieto náležitosti dohody o vydaní nehnuteľností nahradil právoplatný rozsudok, ukladajúci povinnej osobe podľa § 161 ods. 3 O. s. p. povinnosť uzavrieť takúto dohodu.

Úvod do problému

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len ako „Najvyšší súd“ alebo „NS SR“) len prednedávnom využil ojedinelú príležitosť vysloviť svoj právny názor na problematiku nahradenia vyhlásenia vôle podľa § 161 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len ako „O. s. p.“) v správnom súdnictve a zaujať stanovisko k niektorým otázkam postupu správnych orgánov na úseku katastra, ktoré v praxi týchto orgánov v obdobných prípadoch vyvolávali mnohé nejasnosti.¹

Považujeme preto za vhodné venovať sa tomuto rozsudku jeho stručnou analýzou, závermi a napokon aj so zreteľom na jeho použiteľnosť po prípadnej rekonštrukcii občianskeho procesného práva.

I. Skutkový rámec²

V roku 2005 si Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, Jána Hollého 10, Trnava (ďalej tiež ako „cirkev“) ako oprávnená osoba v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej tiež ako „zákon č. 161/2005 Z. z.“ alebo „zákon o reštitúcii cirkevného majetku č. 161/2005 Z. z.“) uplatnila u Lesov Slovenskej republiky, štátny podnik, Námestie SNP 8, Banská Bystrica (ďalej len ako „Lesy SR“) ako osoby povinnej reštitučný nárok na vydanie

a navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam špecifikovaným v tejto výzve. Vzhľadom na to, že Lesy SR odmietli uzavrieť s cirkvou dohodu o vydaní predmetných nehnuteľností³ a tieto ani inak nevydali, cirkev si žalobou podanou v súlade s § 5 ods. 3 citovaného zákona⁴ uplatnila svoje reštitučné nároky súdnou cestou. Následne, v občianskoprávnom konaní vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 8C 159/2006, konajúci súd rozsudkom zo dňa 4. 2. 2009 zaviazal Lesy SR povinnosťou vydať a navrátiť vlastnícke právo k dotknutým (v rozsudku presne špecifikovaným) nehnuteľnostiam v prospech cirkvi (ďalej aj ako „rozsudok OS Komárno sp. zn. 8C 159/2006“). Lesy SR voči tomuto rozsudku podali odvolanie, avšak so svojou procesnou obranou neuspeli, nakoľko Krajský súd v Nitre ako odvolací súd napadnutý rozsudok OS Komárno potvrdil (ďalej aj ako „rozsudok KS v Nitre sp. zn. 25Co/75/2009“).⁵

Povinnosť vydať a navrátiť vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam v prospech cirkvi uloženú právoplatným rozsudkom OS Komárno sp. zn. 8C 159/2006 v spojení s rozsudkom KS v Nitre sp. zn. 25Co/75/2009 však Lesy SR nerešpektovali a nepodpísali ani cirkvou vypracovanú a predloženú dohodu o vydaní nehnuteľných vecí zo dňa 18. 5. 2011. V nadväznosti na tieto skutočnosti cirkev podala Správe katastra Komárno⁶ návrh na zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností titulom (výlučne) právoplatného rozsudku OS Komárno sp. zn. 8C 159/2006 v spojení s rozsudkom a KS v Nitre sp. zn. 25Co/75/2009. Správa katastra Komárno návrhu cirkvi vyhovel.⁷ Okresná prokuratúra Komárno však proti tomuto záznamu podala protest s odôvodnením,

že právoplatný rozsudok OS Komárno sp. zn. 8C 159/2006 v spojení s rozsudkom KS v Nitre sp. zn. 25Co/75/2009 nie sú spôsobilými listinami na zápis vlastníctva; Správa katastra Komárno protestu prokurátora vyhovel a záznam zrušila.⁸

Cirkev následne podala Správe katastra Komárno návrh na vklad vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam v jej prospech, pričom právny titul v tomto prípade tvorila dohoda o vydaní nehnuteľných vecí zo dňa 18. 5. 2011, ktorú však Lesy SR odmietli podpísať, a preto obsahovala len podpis cirkvi, v spojení s rozsudkami OS Komárno sp. zn. 8C 159/2006 a KS v Nitre sp. zn. 25Co/75/2009 vydanými v občianskoprávnom konaní. Správa katastra Komárno rozhodnutím č. V 1945/11 zo dňa 7. 7. 2011 návrhu vyhovel a povolila vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k dotknutým nehnuteľnostiam v prospech cirkvi (ďalej aj ako „rozhodnutie o povolení vkladu č. V 1945/11 zo dňa 7. 7. 2011“).

Lesy SR (ďalej tiež ako „žalobca“) napadli zákonnosť tohto rozhodnutia. Krajský súd v Nitre ako súd prvého stupňa⁹ rozsudkom zrušil rozhodnutie Správy katastra Komárno (ďalej aj ako „žalovaný správny orgán“ alebo „žalovaný“) o povolení vkladu vlastníckeho práva a vec vrátil žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie (ďalej aj ako „rozsudok KS v Nitre č. k. 11S/142/2011-155“).

Proti rozsudku KS v Nitre podal žalovaný správny orgán odvolanie, o ktorom ako funkčne príslušný súd druhého stupňa v súlade s § 10 ods. 2 O. s. p. rozhodoval Najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1Sžr/147/2013.

II. Rozsudok Krajského súdu v Nitre

V napadnutom rozsudku KS v Nitre č. k. 11S/142/2011-155 zo dňa 2. 7. 2013 je možné identifikovať tri hlavné argumentačné línie,¹⁰ ktorými súd zdôvodnil napadnuté rozhodnutie:

- nepodpísaná dohoda o vydaní nehnuteľností nemohla byť podkladom pre povolenie návrhu na vklad vlastníckeho práva,
- návrh na vklad nebol dostatočne presný, a preto bolo potrebné katastrálne konanie prerušiť a cirkev vyzvať, aby spresnila, čoho sa podaným návrhom v konaní domáhala, a
- právoplatný rozsudok Okresného súdu Komárno sp. zn. 8C 159/2006, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/75/2009, predstavoval rozhodnutie štátneho orgánu a z neho vyplývajúce právo k tam označeným nehnuteľnostiam sa zapisuje do katastra nehnuteľností záznamom s poukazom na § 34 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností.

Žalovaný správny orgán v podanom odvolaní trval na tom, že jeho rozhodnutie je zákonné a odmietol všetky argumenty krajského súdu ako neopodstatnené.¹¹

K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrila aj cirkev ako dotknutý účastník konania,¹² ktorý argumentačne podporil odvolanie žalovaného správneho orgánu.¹³

III. Právny názor a rozhodnutie Najvyššieho súdu

Najvyšší súd sa v rozsudku sp. zn. 1Sžr/147/2013 zo dňa 23. 9. 2014 (ďalej len ako „rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr 147/1014“) v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom a argumentáciou žalovaného správneho orgánu, podľa ktorého boli pre rozhodnutie o povolení vkladu č. V 1945/11 zo dňa 7. 7. 2011 splnené podmienky v zmysle zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností.

Odvolací súd dal za pravdu žalovanému správneho orgánu (ako aj cirkvi) v tom, že rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 8C 159/2006 bola žalobcovi (v právnom postavení povinnej osoby v reštitučnom konaní) uložená povinnosť vydať nehnuteľnosti a navrátiť vlastníctvo k nim cirkvi (ako osobe oprávnenej v reštitučnom konaní), teda povinnosť vyhlásiť vôľu určitým spôsobom. Vzhľadom na to, že žalobca uvedenú povinnosť nerešpektoval, dohodu o vydaní nehnuteľných vecí s cirkvou neuzavrel a ani iným spôsobom nesplnil právoplatne mu uloženú povinnosť, nastala ex lege zákonná fikcia, v zmysle ktorej právoplatný rozsudok Okresného súdu Komárno sp. zn. 8C 159/2006 ukladajúci žalobcovi povinnosť prejavíť svoju vôľu (teda vydať nehnuteľnosti), nahradil vôľu¹⁴ povinnej osoby (žalobcu). Následne, podľa názoru odvolacieho súdu, žalovaný správny orgán postupoval správne, keď na základe návrhu cirkvi, z ktorého bolo jednoznačne zrejmé, čoho sa cirkev domáhala, (a síce povolenia vkladu k tam špecifikovaným nehnuteľnostiam z titulu dohody o vydaní vecí zo dňa 18. 5. 2011 v spojení s právoplatným rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 8C 159/2006), predmetný návrh a jeho prílohy v zmysle § 31 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností preskúmal a dospel k záveru, že dohoda o vydaní vecí obsahovala všetky zákonom požadované náležitosti, pričom absentujúci prejav vôle a podpis žalobcu bol s poukazom na § 161 ods. 3 O. s. p. nahradený výrokem právoplatného rozsudku Okresného súdu Komárno sp. zn. 8C 159/06, ktorý bol k návrhu pripojený.

V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na svoju skoršiu judikatúru reprezentovanú rozsudkom Najvyššieho súdu sp. zn. 3SžoKS/16/2006 zo dňa 7. 9. 2006, v zmysle ktorého rozsudok súdu v občianskoprávnom konaní ukladajúci odporcovi povinnosť vyhlásiť vôľu spôsobom uvedeným vo výroku, t. j. povinnosť uzatvoriť kúpnu zmluvu identifikovanú vo výroku, je rozsudkom ukladajúcim vyhlásenie vôle podľa § 161 ods. 3 O. s. p. Keďže v danom prípade odporca – povinný uložené vyhlásenie vôle do právoplatnosti rozsudku neurobil, právoplatnosťou rozsudku došlo v zmysle § 161 ods. 3 O. s. p. k nahradeniu vôle s obsahom, ktorý je uvedený vo výroku rozsudku.¹⁵

Ako ďalej vyplýva z odôvodnenia¹⁶ analyzovaného rozsudku, Najvyšší súd sa nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa v tom, že žalovaný správny orgán nepostupoval správne a v súlade so zákonom, keď povolil vklad vlastníckeho práva titulom dohody, v ktorej absentoval podpis žalobcu.

Najvyšší súd zaujal právny názor aj k argumentácii súdu prvého stupňa, podľa ktorej mal žalovaný správny orgán postupovať v danom prípade v súlade s § 34 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a vykonať len záznam na základe rozsudku Okresného súdu Komárno sp. zn. 8C 159/06. Najvyšší súd sa v tejto súvislosti stotožnil s právnym názorom obsiahnutým v proteste prokurátora Okresnej prokuratúry Komárno č. Pd 108/10-5, podľa ktorého rozsudok Okresného súdu Komárno sp. zn. 8C 159/2006, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/75/2009, nie sú listinami, ktoré sú predmetom zápisu do katastra nehnuteľností záznamom, nakoľko tieto rozhodnutia neurčujú vlastnícke právo žiadneho subjektu k dotknutým nehnuteľnostiam, ale štátnemu podniku Lesy SR ukladajú povinnosť vydať dotknuté pozemky cirkvi. Na základe skutkového stavu zisteného v predchádzajúcich konaniach a prijatých právnych záverov dospel Najvyšší súd k záveru, že odvolanie žalovaného bolo dôvodné, neboli dané dôvody na zrušenie rozhodnutia žalovaného správneho orgánu o povolení vkladu č. V 1945/11 zo dňa 7. 7. 2011, a preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu zamietol.

IV.

Stručný komentár a závery

V rozsudku, ktorému sa venujeme došlo v podstate po prvýkrát k tomu, že bolo potrebné preskúmať zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu so zreteľom na výsledok sporového občianskoprávného konania, v ktorom došlo k vydaniu rozsudku, ktorého výrok neznal na vyhlásenie vôle, ale napriek tomu ho Najvyšší súd považoval za rozsudok ukladajúci vyhlásenie vôle a za spôsobilú náhradu na vyhlásenie vôle povinnej osoby.

Pozrime sa na dôvody v rozsudku Najvyššieho súdu v konfrontácii s doktrínalným výkladom § 161 ods. 3 O. s. p. ako aj existujúcou judikatúrou k tomuto ustanoveniu. Podľa § 161 ods. 3 O. s. p. právoplatné rozsudky ukladajúce vyhlásenie vôle nahrádzajú toto vyhlásenie.

Podľa R 53/1991: Ak má byť rozsudkom súdu nahradené vyhlásenie vôle niektorého z účastníkov zmluvy o kúpe nehnuteľnosti, obsah tejto zmluvy musí byť uvedený vo výroku rozsudku, prípadne musí byť vo výroku rozsudku uvedený odkaz na obsah pripojeného písomného vyhotovenia kúpnej zmluvy, ktorá sa tak stáva súčasťou výroku rozsudku. Ak vo výroku rozsudku nie je prevádzaný pozemok náležite individualizovaný (údajom o obci, parcelným číslom katastrálneho územia, prípadne aj údajom o jeho druhu a výmere) a ak tento výrok neobsahuje ani údaj o kúpnej cene, rozsudok nemôže nahradiť nedostatok prejavu vôle predávajúceho s uzavretím kúpnej zmluvy.

Táto základná judikatúra k výkladu a používaniu § 161 ods. 3 O. s. p. však predchádzala rozhodovaniu občianskoprávných súdov na základe viacerých reštitučných zákonov, ktorých úprava vydania, najmä nehnuteľností, nebola úplne koherentná s obsahom normy v § 161 ods. 3 O. s. p. Citovaný

judikát sa preto stal nepoužiteľným na nové právne situácie, ktoré vznikali v dôsledku reštitučných sporov.

Správne orgány na úseku katastra na to zareagovali pomerne včas.

V katastrálnom bulletine číslo 2/1996 je obsiahnuté (pôvodné) stanovisko k otázke postupu správneho orgánu na úseku katastra v prípade, ak je na zápis vlastníckeho práva zaslaný právoplatný rozsudok súdu, ktorým sa žalovaný zaväzuje uzavrieť dohodu so žalobcom o vydaní veci. V odpovedi k nastolenej otázke je prezentované stanovisko Úradu geodézie, kartografie a katastra SR (ďalej aj ako „ÚGKK“), podľa ktorého „*právoplatné rozsudky súdov v reštitučných veciach, ktorých výroky znejú „žalovaný sa zaväzuje uzavrieť dohodu so žalobcom o vydaní veci“ alebo „žalovaný je povinný vydať vec“ sú čo do uplatnenia reštitučných nárokov rovnocenné, čo znamená, že oba takéto rozsudky plnohodnotne nahrádzajú dohodu o vydaní veci a sú podkladom na zápis zmeny vlastníckeho práva záznamom bez následného uzavretia dohody o vydaní veci.*“¹⁷

Toto pôvodné usmernenie však vo svetle novej judikatúry súdov Slovenskej republiky¹⁸ nemohlo obstáť, čo súčasne potvrdzuje aj novšie stanovisko ÚGKK obsiahnuté v katastrálnom bulletine č.1/2011 zo dňa 21. 6. 2011, v ktorom sa uvádza, že verejná listina v podobe rozsudku súdu s vyznačenou právoplatnosťou a s výkonom znejúcim „*Žalovaný je povinný vydať a navrátiť žalobcovi vlastníctvo k nehnuteľnostiam*“ (nehnuteľnosti sú v rozsudku vo výroku presne špecifikované) už nie je predmetom zápisu do Katastra nehnuteľností záznamom. V citovanom stanovisku sa ďalej uvádza, že následkom takéhoto rozsudku má byť spísanie dohody o vydaní nehnuteľnosti podľa zákona o reštitúcii cirkevného majetku č. 161/2005 Z. z.,¹⁹ pričom právo vyplývajúce z tejto dohody má byť následne zapísané do katastra nehnuteľností vkladom. Prílohu návrhu na vklad tvorí v takomto prípade uvádzaný rozsudok o povinnosti vydať a navrátiť vlastníctvo k nehnuteľnosti, pričom rozsudok súdu síce nahrádza vôľu povinnej osoby, on sám však nie je listinou spôsobilou na zápis do katastra nehnuteľností.²⁰

Najvyšší súd svojím rozsudkom sp. zn. 1Sžr/147/2013 v konečnom dôsledku odobril zákonnosť tohto „novšieho“ stanoviska ÚGKK k postupu správnych orgánov na úseku katastra a zároveň vyplnil medzeru v zákone č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností, ktorý vo svojich ustanoveniach explicitne neupravuje procesný postup správneho orgánu rozhodujúceho v katastrálnom konaní v prípadoch, ktoré sú z hľadiska skutkových okolností a právneho stavu veci obdobné prejednávanejmu prípadu. Správnosť právnych záverov vyslovených Najvyšším súdom v rozsudku 1Sžr/147/2013 súčasne potvrdzuje aj judikatúra súdov Českej republiky.²¹

Ďalšia osobitosť, na ktorú je potrebné upriamiť pozornosť, spočíva v tom, že Najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 1Sžr/147/2013 potvrdil svoju predchádzajúcu judikatúru reprezentovanú rozsudkom sp. zn. 3SžoKS/16/2006 zo dňa 7. 9. 2006. V rámci podrobnejšej analýzy oboch spomínaných rozsudkov je však dôležité zamerať pozornosť najmä na výklad § 161 ods. 3 O. s. p. podaný Najvyšším súdom, ktorý je

možné identifikovať v odôvodneniach citovaných súdnych rozhodnutí.

V rozsudku sp. zn. 3SžoKS/16/2006 zo dňa 7. 9. 2006 si Najvyšší súd položil otázku, či rozsudok súdu v občiansko-právnom konaní ukladajúci odporcovi povinnosť uzatvoriť kúpnu zmluvu identifikovanú vo výroku podlieha právnemu režimu rozsudku ukladajúceho vyhlásenie vôle podľa § 161 ods. 3 O. s. p. alebo ide o rozsudok, ktorým bola uložená povinnosť na plnenie v zmysle § 160 ods. 1 O. s. p. a ktorý v prípade nedobrovoľného splnenia je exekučným titulom, pričom splnenie ním uloženej povinnosti podlieha výkonu rozhodnutia. V nadväznosti na položenú otázku Najvyšší súd poukázal na dikciu § 161 ods. 3 O. s. p., kde je rozsudok identifikovaný slovným spojením „ukladajúci vyhlásenie vôle“ a nie „nahradzujúci vyhlásenie vôle“. Následne Najvyšší súd uzavrel, že výrok rozsudku súdu v občiansko-právnom konaní ukladajúci odporcovi povinnosť vyhlásiť vôľu spôsobom uvedeným vo výroku, t. j. povinnosť uzatvoriť kúpnu zmluvu identifikovanú vo výroku, je rozsudkom ukladajúcim vyhlásenie vôle podľa § 161 ods. 3 O. s. p. Ďalej uviedol, že keďže odporca – povinný uloženie vyhlásenie vôle do právoplatnosti rozsudku neurobil, právoplatnosťou rozsudku došlo v zmysle § 161 ods. 3 O. s. p. k nahradeniu vôle s obsahom, ktorý je uvedený vo výroku rozsudku.

Najvyšší súd túto judikatúru nasledoval aj v rozsudku sp. zn. 1Sžr/147/2013, keď vyslovil, že rozsudok súdu v občiansko-právnom konaní, ktorým bola žalobcovi (v právnom postavení povinnej osoby v reštitučnom konaní) uložená povinnosť vydať nehnuteľnosti a navrátiť vlastníctvo k nim cirkvi (ako osobe oprávnenej v reštitučnom konaní), je v zmysle § 161 ods. 3 O. s. p. rozsudkom ukladajúcim povinnosť vyhlásiť vôľu spôsobom identifikovaným vo výroku rozsudku. Nakoľko žalobca uvedenú povinnosť nerešpektoval, dohoda o vydaní nehnuteľných vecí s cirkvou neuzavrel, hoci dohoda o vydaní vecí obsahovala všetky zákonom požadované náležitosti a ani iným spôsobom nesplnil právoplatne mu uloženú povinnosť, nastala ex lege zákonná fikcia, v zmysle ktorej právoplatný rozsudok súdu v občiansko-právnom konaní ukladajúci žalobcovi povinnosť prejavíť svoju vôľu (teda vydať nehnuteľnosti), nahradil vôľu povinnej osoby (žalobcu).

Súčasne je potrebné uviesť, že takýto výklad Najvyššieho súdu potvrdzuje správne pochopenie § 1 O. s. p., podľa ktorého súd musí zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov; formalistický výklad § 161 ods. 3 O. s. p., ktorý by zostal len na úrovni jeho výkladu pred prijatím reštitučných zákonov by viedol k čiastočnému negovaniu ich účelu. Súčasne treba povedať, že aj takýto rozširujúci výklad citovaného ustanovenia ešte stále zostáva v prípustných limitoch výkladu právnych noriem.

Vzhľadom na proces rekodifikácie občianskeho práva procesného považujeme za potrebné venovať pozornosť aj novej právnej úprave obsiahnutej v zákone č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.²² Podľa § 229 tohto nového procesného kódexu „Právoplatné rozsudky ukladajúce povinnosť prejavu vôle nahradzujú tento prejav.“

Z terminologického hľadiska ide o precíznejšiu formuláciu súčasného znenia § 161 ods. 3 O. s. p., ktorá nadväzuje na citovanú judikatúru Najvyššieho súdu.²³ Z obsahového hľadiska však pôvodný význam tohto ustanovenia ostal zachovaný, aj keď samotná formulácia obsahujúca termín „povinnosť prejavu vôle“ by na prvý pohľad mohla vyvolať dojem, že k zmene predsa len došlo. Pod formuláciou „rozsudok ukladajúci povinnosť prejavu vôle“ sa nemyslí rozsudok ukladajúci povinnému subjektu konkrétnu povinnosť na plnenie (*dare, face-re, omitere, pati*), pri nesplnení ktorej by prichádzal do úvahy jej nútený výkon. Vzhľadom na uvedené sa domnievame, že navrhované znenie analyzovaného ustanovenia v rekodifikovanom Civilnom sporovom poriadku zachováva v tomto smere právny stav, ktorý je daný znením § 161 ods. 3 O. s. p.

V kontexte analyzovanej problematiky treba poukázať aj na ďalší rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr/175/2013 zo dňa 13. 1. 2015, v ktorom Najvyšší súd v obdobnej právnej veci²⁴ potvrdil právne závery vyslovené v rozsudku 1Sžr/147/2013. Takéto doktrínálne potvrdenie predchádzajúcej judikatúry Najvyššieho súdu so sebou nepochybne prináša vyšší stupeň právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodovania, čím súčasne prispieva k naplneniu atribútov právneho štátu.

Poznámky

- 1 Rozsudok Najvyššieho súdu z 23. septembra 2014 vydaný v konaní vedenom pod sp. zn. 1Sžr/147/2013 (ďalej v texte len „rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr/147/2013“).
- 2 K podrobnejším skutkovým okolnostiam bližšie pozri časť I. a IV. rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr/147/2013.
- 3 Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 161/2005 Z. z. prvá veta: „Povinná osoba uzavrie s oprávnenou osobou do 60 dní od doručenia písomnej výzvy dohodu o vydaní nehnuteľnej veci.“
- 4 V zmysle § 5 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z. z. znie: „Ak povinná osoba nevyhoví písomnej výzve podľa odseku 2 alebo ak jej sídlo nie je známe, môže oprávnená osoba uplatniť svoje nároky na súde v lehote 12 mesiacov od doručenia písomnej výzvy, inak právo zaniká.“
- 5 Pozri napr. časť IV. rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr/147/2013.
- 6 Pojem Správa katastra je v texte tohto článku používaný na označenie príslušného správneho orgánu na úseku katastra konajúceho vo veci pred účinnosťou zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy, do postavenia ktorého následne od 1. októbra 2013 vstúpil okresný úrad.
- 7 Dňa 16. 6. 2010 vykonala Správa katastra Komárno záznam, ktorým zapísala vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam v prospech cirkvi do katastra nehnuteľností (ďalej aj ako „záznam zo dňa 16. 6. 2010“).
- 8 Pozri časť II. a IV. rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr/147/2013.
- 9 K tomu pozri § 264 ods. 1 O. s. p.
- 10 K tomu bližšie pozri časť I. rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr/147/2013.

- 11 K jednotlivým argumentom obsiahnutým v odvolaní žalovaného správneho orgánu bližšie pozri časť II. rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr/147/2013.
- 12 Ustanovenie § 250 ods. 1 O. s. p. definuje okruh účastníkov v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O. s. p. nasledovne „Účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.“
- 13 K jednotlivým argumentom cirkvi pozri časť III. rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr/147/2013.
- 14 Napriek skutočnosti, že Najvyšší súd v analyzovanom rozsudku (str. 11) použil slovné spojenie „nahradil vôľu povinnej osoby“, sme názoru, že terminologicky správne slovné spojenie by malo znieť „nahradil prejav vôle povinnej osoby“.
- 15 Rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 3SžoKS/16/2006 zo dňa 7. 9. 2006, dostupný napr. na [Program] ASPI pre Windows verzia 13+, aktualizácia z 9. októbra 2012 [cit. 2015-04-20].
- 16 Bližšie pozri časť V. rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr/147/2013.
- 17 Otázka a odpoveď č. 12 uverejnená v Katastrálnom bulletinu č. 2/1996, dostupné na: <http://www.skgeodesy.sk/sk/ugkk/rezortne-periodika/#Bullet>.
- 18 Pozri napr. už spomínaný rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 3SžoKS/16/2006 zo dňa 7. 9. 2006.
- 19 Podľa právneho stavu platného a účinného v čase prípravy tohto článku (apríl 2015) sa jedná o § 5 ods. 2 zákona č. 161/2005 Z. z.
- 20 K tomu bližšie pozri otázku a odpoveď č. 2 uverejnenú v Katastrálnom bulletinu č.1/2011 zo dňa 21. 6. 2011, číslo LO-5162/2011, dostupné na: <http://www.skgeodesy.sk/sk/ugkk/rezortne-periodika/#Bullet>
- 21 K tomu porovnaj napr. rozsudok býv. Najvyššieho súdu ČSSR z 25. 7. 1980, sp. zn. 4 Cz 26/80, ďalej rozsudky Najvyššieho súdu ČR z 9. 1. 2002, sp. zn. 22 Cdo 812/2000, alebo z 10. 4. 2007, sp. zn. 30 Cdo 2541/2006, prípadne rozsudok českého NSS z 28. 2. 2007, sp. zn. 4 Aps 2/2005.
- 22 Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok nadobudne účinnosť 1. 7. 2016.
- 23 Pozri rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 3SžoKS/16/2006 zo dňa 7. 9. 2006.
- 24 V prejednávanej právnej veci sp. zn. 1Sžr/175/2013 sa viedlo konanie medzi totožnými účastníkmi konania, pri rovnakom skutkovom a právnom základe, pričom odlišnosť právnej veci spočívala len v rozdielnych pozemkoch, voči ktorým si cirkev uplatnila reštitučný nárok.

JUDr. Jozef Kubala

Predsedníctvo SAK dáva do pozornosti všetkým advokátom, že v knižnici komory je k dispozícii kniha autorov **Martiny Gajdošovej** a **Petra Kerecmana**

Prvé ženy v slovenskej advokácii

Pred stopäťdesiatimi rokmi bolo slovo *advokátka* neznáme. Na Slovensku sa stalo realitou až v období Československa. Advokácia bola mužskou doménou.

Ako sa advokácia zmenila, keď do súdnych siení vstúpili prvé ženy?

Aké to bolo, keď sa prvý advokát v krajine rozhodol zamestnať prvú ženu ako osnovníčku, čo ho k tomu viedlo a koľko to vydržal?

Ako a prečo sa pridávali ďalší?

Od zápisu prvej ženy – advokátskej osnovníčky do zoznamu osnovníkov advokátskej komory uplynie v roku 2015 práve 90 rokov. Dnes je v advokácii približne rovnako veľa mužov ako žien.

Čo ženy do advokácie priviedlo, ako vykonávali osnovníčku a advokátsku prax, ako sa im darilo, ako a prečo sa postupne rozširovali a znižovali ich počty – práve o tom je táto kniha.

Cena: 9 eur

Kontakt: PhDr. Ondrišová,
tel.: 0903 600 805, ondrisova@sak.sk

Pozvánka na bedmintonový turnaj

1. ročník bedmintonového turnaja mužov a žien Slovenskej advokátskej komory sa uskutoční v sobotu 3. októbra 2015 od 15.00 do 19.00 h v areáli športového klubu ELFO CLUB v **Malinove**, Družstevná ul. č. 396 (www.elfoclub.sk).

Hrací systém: Hrá sa podľa počtu hráčov DVOJHRY muži, ženy, na dva víťazné sety do 21 bodov. Plastové košíky YONEX MAVIS 2000 zabezpečí organizátor. Na základe požiadavky hráčov bude možné dohodnúť sa na štvorhry, alebo mix. Každý hráč hrá na vlastnú zodpovednosť.

Štartovné 15 eur sa platí priamo na mieste. Pre hráčov bude pripravené po turnaji **občerstvenie** vo forme kompletnej večere s nealkoholickým nápojom v sále, kde sa hráva aj bowling. **Pre víťazov turnaja sú pripravené vecné ceny.**

Prihlášky: jednotlivci, páry – prihláste sa organizátorovi – JUDr. Eva Krištofiaková ekristofiak@gmail.com, príp. tel. +421 905 977 956 **do 30. septembra 2015.**